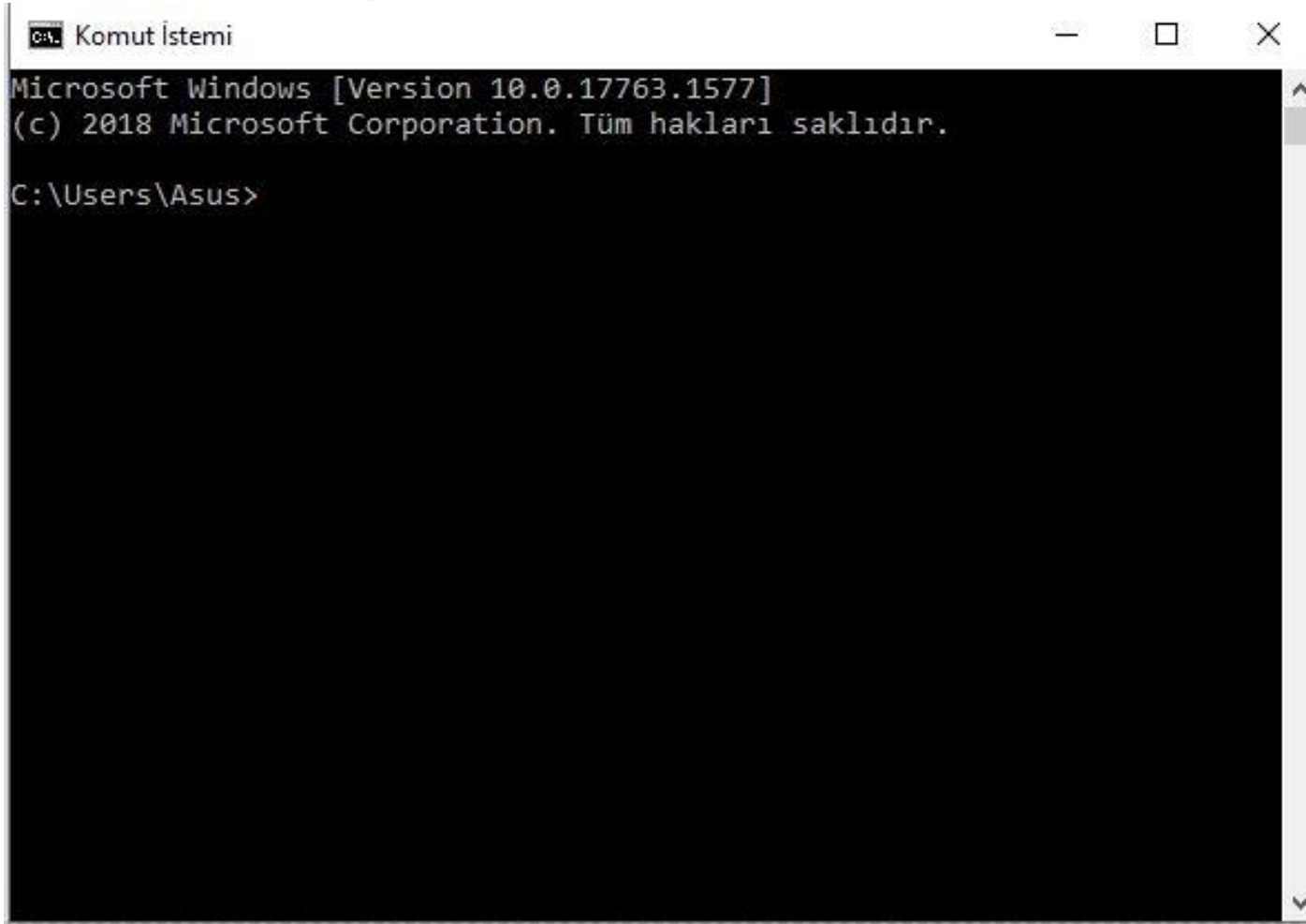

İŞLETİM SİSTEMLERİNE GİRİŞ

DOS İşletim Sistemi


```
Komut İstemi
Microsoft Windows [Version 10.0.17763.1577]
(c) 2018 Microsoft Corporation. Tüm hakları saklıdır.
C:\Users\Asus>
```

► İç Komutlar

- Soru İşareti (?)
- Yıldız İşareti (*)
- CLS
- DIR
- REN (RENAME)
- DEL (ERASE)
- CD (CHDIR)
- MD
- RD
- DATE
- TIME
- TYPE
- COPY

Dış Komutlar

- ▶ **FORMAT**
- ▶ **DISKCOPY**
- ▶ **XCOPY**
- ▶ **DELTREE**
- ▶ **BACKUP**
- ▶ **RESTORE**

Dış Komutlar

- ▶ Bilgisayarda dosyalar halinde bulunması gereken komutlardır. Kullanılacak komuta ait dosyanın çalışılan sürücüdeki disk veya diskette bulunması gerekmektedir. Aksi taktirde komut ile ilgili çalışma gerçekleştirilemez.
- ▶ Sistem açılışında hafızaya yüklenmezler. Disk üzerinde dosyalar halinde bulunurlar.

- ▶ **FORMAT Komutu:** Yeni bir diski kullanmak üzere hazırlar. Bu işlem yapılmazsa diski kullanmak mümkün olmaz. Daha önceden formatlanmış olan bir disk tekrar formatlanırsa üzerindeki tüm bilgiler silinir.
- ▶ **FORMAT A:**
- ▶ **Örnek:** C:\> FORMAT A:
- ▶ a disketini biçimler, kullanılır hale getirir.

▶ **FORMAT Parametreleri**

- ▶ **/s** : Disk veya diskete bilgisayarı açmayı sağlayan sistem dosyalarının yüklenmesini sağlar.
- ▶ Örnek: C:\> **FORMAT a:/s <ENTER>**
- ▶ **/q** : Disk veya disketin hızlı bir şekilde Formatlanmasını sağlar. Q parametresi ile formatlanan disk veya disketin bozuk olan sektörleri düzeltilmez.
- ▶ Örnek: C:\> **FORMAT a:/q <ENTER>**
- ▶ **/v:** : Disk veya diskete Formatlama sırasında isim vermeyi sağlar. Verilecek isim 11 karakteri aşmamalıdır.
- ▶ Örnek: C:\> **FORMAT a:/v:ÇALIŞMA <ENTER>**

- ▶ **/F:** : Formatlanacak DD bir disketin kapasitesini tanımlamayı sağlar.
- ▶ Örnek: C:\> FORMAT A:/F:720 <ENTER>
- ▶ **/u** : Disketi kurtarılmayacak şekilde formatlamayı sağlar.
- ▶ Örnek: C:\> FORMAT A:/U <ENTER>
- ▶ Gerektiğinde birden fazla parametre aynı komut satırında tanımlanabilir.
- ▶ Örnek: C:\> FORMAT A:/S/V:DERS/F:720/u <ENTER>

- ▶ **UNFORMAT Komutu:** Yanlışlıkla Formatlanmış bir disk veya disketi eski haline getirmeyi sağlar. U parametresi ile formatlanmış kayıt ortamı UNFORMAT ile kurtarılamaz.
- ▶ Örnek: C:\> UNFORMAT A: <ENTER>
- ▶ **LABEL Komutu:** Disk veya disketin ismini değiştirmeyi sağlar. Verilecek isim 11 karakteri aşmamalıdır.
- ▶ Örnek: C:\> LABEL EGİTİM <ENTER>

- ▶ **MEM Komutu:** Bilgisayarın hafızası (MEMORY) ile ilgili bilgilerin ve bellek bilgilerinin görüntülenmesini sağlar.
- ▶ Örnek: C:\> MEM <ENTER

- ▶ **SYS Komutu:** Disk ve veya disket içersine sadece bilgisayarı açmaya yarayan sistem dosyalarını yüklemeyi sağlar. Yapılan işlemde kayıt ortamındaki diğer dosyalar etkilenmez.
- ▶ Örnek: C:\> SYS A: <ENTER>

- ▶ **DISKCOPY Komutu:** Bir disketin içeriğini başka bir diskete aynen kopyalar. DISKCOPY A: B: Diskcopy işlemi aynı kapasitedeki 2 disket veya disk arasında gerçekleşir. Kaynak (A) disketteki tüm dosyalar, hedef (B) diskete kopyalanmadan önce hedef disket formatlanır. İşlem bittikten sonra her iki disket içindeki dosyaların aynı olduğu görülür.
- ▶ İşlem sırasında disket isterken karşılaşılan mesajlar;
- ▶ **Source :** Kaynak disketi tanımlar. Mesaj görüldüğünde sürücüye kaynak (kopyası alınan) disket takılır.
- ▶ **Target :** Hedef disketi tanımlar. Mesaj görüldüğünde sürücüye hedef (alınan kopyayı konacağımız) disket takılır.
- ▶ Örnek: C:\> DISKCOPY A: B: <ENTER>

- ▶ **XCOPY Komutu:** COPY komutu ile sadece dosyalar kopyalanabilir. Klasörleri de kopyalamak için XCOPY komutu kullanılır. : Dizinleri içlerindeki altdizin ve dosyalarla beraber belirtilen ortamlara kopyalamayı sağlar. Kullanım şekli copy komutu ile aynıdır, fakat birkaç tane ek parametresi vardır. Xcopy komutu dosyaları copy komutu gibi tek tek değil bellek kapasitesine göre, topluca kopyalamayı da sağlar.
- ▶ **XCOPY Kaynak Hedef**
- ▶ Kaynak olarak kopyalama yapılacak olan klasör, Hedef ise kaynak dosyaların kopyasının oluşturulacağı klasördür.

- ▶ **XCOPY Parametreleri**
- ▶ **/S** : Dizinleri içlerindeki altdizin ve dosyalarla beraber kopyalamayı sağlar.
- ▶ **/E** : İçi boş olan dizinleri kopyalamayı sağlar.
- ▶ **Örnek: C:\> XCOPY DOS*. * A:\DOS/S/E <ENTER>**

- ▶ **MOVE Komutu:** Dosya veya dosyaları belirtilen ortamlara taşımayı sağlar. İşlem bittikten sonra tanımlanan dosyaların kaynak ortamdan silindiği ve hedef ortama aktarıldığı görülür. Copy komutunda olduğu gibi Move komutunda da "NERDEN" ve "NEREYE" sorularına yanıt aranır. (Bunu bir evden başka bir eve taşınmayı örnek alabiliriz. Artık eski adreste kalmıyoruz ve yeni adresteyiz gibi düşünebiliriz.)
- ▶ Move NEREDEN NEREYE
- ▶ Örnek: C:\> MOVE A:\LATS.TXT C:\SINIF <ENTER>
- ▶ Diğer bir özelliği de dizinlerin isimlerini değiştirmeyi sağlar.
- ▶ Örnek: C:\> MOVE SINIF DERS <ENTER>

- ▶ **DELTREE Komutu:** RD komutu ile sadece boş olan klasörler silinebilmektedir. İçi dolu olan klasörleri DELTREE komutu ile silebiliriz.
- ▶ **DELTREE KlasörAdı**
- ▶ **/Y :** Onay almadan silme işleminin doğrudan gerçekleştirilmesini sağlar.
- ▶ **Örnek:** C:\> DELTREE DENEME
C:\> DELTREE/Y DENEME

- ▶ **BACKUP Komutu:** Sabit disk üzerinde bulunan bir klasör içindeki dosya ve alt klasörlerin yedeğini diskete almak için kullanılır.
- ▶ **/S :** dizinleri içlerindeki altdizin ve dosyalarla beraber yedekler.
- ▶ **Örnek:** C:\> BACKUP C:\WINDOWS*.* A: <ENTER>
C:\> BACKUP C:\WINDOWS A:/S <ENTER>
- ▶ **RESTORE Komutu:** BACKUP komutu ile oluşturulmuş olan yedek disketlerdeki bilgileri sabit diske tekrar kopyalar.
- ▶ **Örnek:** C:\> RESTORE A: C: <ENTER>
C:\> RESTORE A: C:/S <ENTER>

- ▶ **ARJ Komutu:** Dosyaları sıkıştırmak veya sıkıştırılan dosyaları açmayı sağlar. Sıkıştırılan dosyalar tek bir dosya haline gelir. Ayrıca dosyalar döküm alındığında görülürler. Bunun yerine günümüzde çoğunlukla Winzip kullanılmaktadır.
- ▶ **ARJ Parametreleri**
- ▶ **X :** Dosya açmayı sağlar.
- ▶ **A :** Dosya sıkıştırmayı sağlar.
- ▶ **-V1440 (720) :** 3.5 HD veya 3.5 DD standardına göre dosyayı sıkıştırır ya da açmayı sağlar. Bu parametre kullanıldığında dosya uzantıları ARJ, A01, A02 ve bunun gibidir.
- ▶ **-R :** Bulunulan ortamdaki directory'lerin sıkıştırılıp açılmasını sağlar.

- ▶ Hard Disk İçinde Sıkıştırma

- ▶ Örnek:

C:\> CD YEDEK C:\YEDEK> ARJ A -R ÇALIŞMA.ARJ

- ▶ Hard Disk İçinde Açma

- ▶ Örnek:

C:\> CD YEDEK C:\YEDEK> ARJ X -R ÇALIŞMA.ARJ

- ▶ **TREE Komutu:** Dizinleri, altdizinleri ve dosyaları ağaç yapısında görüntülemeyi sağlar.
- ▶ **/f :** Dizin ve altdizin içindeki dosyaları ağaç yapısında görüntüler.
- ▶ **Örnek:** C:\> TREE <ENTER>
- ▶ Sadece dizinleri ve altdizinleri ağaç yapısında görüntüler
- ▶ C:\> TREE/F <ENTER>
- ▶ Dizin ve altdizinleri içlerindeki dosyalarla beraber görüntüler

- ▶ **UNDELETE Komutu:** Del komutu ile silinen dosyaları, kurtarmayı sağlar. Silinen dosyaların ilk karakterlerinin yerine (?) görülür. Buraya dosyanın ilk karakteri yazılarak kurtarılması sağlanır.
- ▶ **UNDELETE Parametreleri**
- ▶ **/LIST :** Kurtarılabilecek veya kurtarılamayacak dosyaların listesini görüntüler. Kurtarılamayacak olan dosyalarının yanında (**) görülür.
- ▶ **/ALL :** Silinmiş dosyaların bilgisayar tarafından kurtarılmasını sağlar. Kurtarılan dosyaların ilk karakterinin yerinde (#) görülür.
- ▶ **Örnek:**
 - C:\> UNDELETE /LIST <ENTER>
 - C:\> UNDELETE /ALL <ENTER>
 - C:\> UNDELETE LATS.TXT <ENTER>

- ▶ **DOSKEY Komutu:** Komut satırına yazılan tanımlamaları, belleğe yükleyerek tekrar kullanma olanağı sağlar. Bilgiler bellekte bilgisayar açık kaldığı süre içinde saklanır. Bilgisayar kapandığı andan itibaren tüm bilgiler silinir. Doskey komutunu bilgisayara yüklemek için komut satırına DOSKEY yazılarak enter tuşuna basılır.
- ▶ Örnek: C:\> DOSKEY <ENTER>

Kaynakça

- ▶ Yrd. Doç. Dr. Kamil ÖZCAN, Öğr. Gör. Gökhan TURAN, Ders Notları